

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2024. április 19–22., országos szakasz

12. osztály, magyar tagozat

- minden tétel kötelező
- a tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra
- megjelenés: 10 pont

I. TÉTEL

45 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi részletben megszólaló háborús veterán vallomását és Örkény István Tóték című drámájának részleteit!

A front kalitka, ahol az embernek idegesen kell várnia arra, ami történni fog. A gránátok röppályájának rácsa alatt fekszünk, s a bizonytalanság feszültségében élünk. Fölöttünk a véletlen lebeg. Ha egy lövedék jön, lebújhatok, ennyi az egész; hogy hova csap be, azt nem tudhatom pontosan, és nem is változtathatok rajta semmit. Ez a véletlen az, ami közönyössé tesz bennünket. [...]

Éppoly véletlenül, mint ahogy eltalálnak, életben is maradhatok. A gránátbiztos fedezékben rapityává téphetnek, s a szabad mezőn sértetlenül állhatok tíz óra hosszat pergőtűzben.

(Sándor András: Háborús traumák az első világháborúban)

ÁGIKA Járt itt már őrnagy valaha? Talán soha.

TÓT Csakhogy nincs jó idegállapotban.

MARISKA Majd rendbe jön... Olvasd, kislányom!

ÁGIKA "Szeretett őrnagy urunk, és ettől ne tessék megijedni, nem bírja a lármát, továbbá nagyon érzékenyen reagál egyes szagokra. Van olyan, amit nem tud elviselni, mások ellenben, például a fenyőszag, valósággal megnyugtató." MARISKA büszkén. Fenyőszag, az aztán bőven van minálunk.

TÓT De vajon mi az, amit nem tud elviselni?

MARISKA Arról nem ír közelebbit a mi drága Gyulánk.

TÓT Pedig azt nem ártana tudni...

(Örkény István: Tóték. Első rész, 1. kép)

ŐRNAGY Egerben le akartam pecsételtetni a szabadságosleveletem, de a pályaudvar-parancsnokságon azt a kellemes hírt közölték velem, hogy a partizánok felrobbantottak egy hidat, és emiatt három napig nem járnak a vonatok... Mit szólnak hozzá?

Tóték még most se tudnak beszélni, csak dülledt szemmel bámulják az őrnagyot.

ŐRNAGY leteszi a poggyászt. Úgyis olyan nehéz volt egymástól elválni, gondoltam, még eltöltök itt maguknál három szép napot... Remélem, nem leszek terhükre?

(Örkény István: Tóték. Második rész, 6. kép)

Összevetve a fenti visszaemlékezést azokkal az előzményekkel, amelyeket Örkény István Tóték című drámájának szereplői megtudnak az őrnagy érkezése előtt, mutasd be az őrnagy viselkedésének lélektani hátterét egy diákkonferencián Zsarnok vagy áldozat címmel! Előadásod szövegének terjedelmét 1,5–2 oldalra tervezd!

II. TÉTEL**45 pont**

Az alábbi idézetekből kiindulva írd 2–2,5 oldalas novellaszerű történetet! Adj címet szövegednek!

*S elhiheted, az a legnagyobb bajunk,
Hogy muszáj lenni becsületes őszállatoknak is,
Akik nem hordják zsebben a gerincüket.*
(József Attila: *Kakuk Marci*)

*Mért legyek én tisztességes? Kiterítenek úgyis!
Mért ne legyek tisztességes! Kiterítenek úgyis.*
(József Attila: *Két hexameter*)

